

Enpä olisi uskonut, että kirjastolla on noin laaja lehtivalikoima.”

Lehtikysely teologisen tiedekunnan kirjastossa

Tavoitteena kehittää ja tiedottaa

Teologisen tiedekunnan kirjastossa toteutettiin ulkomaisten ostolehtien käyttökysely syyskuussa. Kyselyn tarkoituksena oli paitsi saada apua kokoelman kehittämiseen myös informoida kirjaston lehtivalikoimasta ja erityisesti elektronisista lehdistä.

Pääosan kyselystä muodosti lista kirjaston ulkomaisista ostolehdistä (151), jotka oli jaettu karkeasti tutkimusalojen mukaan. Vastaajia pyydettiin merkitsemään ne lehdet, joita he käyttävät säännöllisesti tai satunnaisesti. Niiden lehtien kohdalla, jotka ovat saatavilla Helsingin yliopistossa Nelli-portaalin kautta, oli vaihtoehtona painetun lisäksi elektronisen version säännöllinen ja satunnainen käyttö.

Kyselyllä kartoitettiin myös lehtiin liittyviä käyttötapoja. Lukevatko asiakkaat mieluummin painettuja vai elektronisia lehtiä? Mitä kautta he saavat lehdet käyttöönsä ja mistä he saavat tietoa uusista artikkeleista? Avokysymyksillä saimme palautetta lehtikokoelmasta ja hankintaehdotuksia. Lisäksi vastaajia pyydettiin kertomaan, miten he arvelevat kirjaston tulevan muuton vaikuttavan lehtien käyttöön.

Tiedekunnan opettajille, tutkijoille ja opiskelijoille tiedotettiin kyselystä sähköpostitse, yliopiston intranetissä Almassa ja kirjaston tiloissa. Käyttökysely toteutettiin Opetusteknologiakeskuksen sähköisellä

lomaketyökälulla. Teknistä apua E-lomakkeen luomiseen sain Opetusteknologiakeskuksen verkkopedagogiikan asiantuntijalta Kari Tuonoselta ja teologisen tiedekunnan verkko-opetuksen tukihenkilöltä Anne Stalderilta. Kyselyyn oli mahdollista vastata myös painetulla lomakkeella, jota käytti vain yksi vastaaja.

Jokaiselle lukijalle lehti – jokaiselle lehdelle lukija

Kyselyyn saatiin kahden viikon aikana 87 vastausta. Vastaajista tutkijoita ja/tai opettajia oli 31 %, jatko-opiskelijoita 33 %, perustutkinto-opiskelijoita 30 % ja muita 6 %.

”Enpä olisi uskonut, että kirjastolla on noin laaja lehtivalikoima”, kommentoi yksi kyselyyn vastannut opiskelija. Kyselyn lehdet löysivät varsin hyvin lukijansa: kolmea lehteä ei merkinnyt lukevansa kukaan.

Eksegeettisistä lehdistä kaksi luetuinta olivat *Journal of Biblical literature* ja *Journal for the study of the Old Testament*. Kirkkohistorian lehdistä eniten käytettyjä olivat *Church history* ja *Historisk tidskrift*, ja systemaattisen teologian lehdistä *Studia theologica: Scandinavian journal of theology* ja *International Journal of Systematic Theology*. Käytännöllisen teologian luetuimpia lehtiä olivat *Religion, state & society* ja *Journal of pastoral care & counseling*, ja uskontotieteellisistä lehdistä *History of religions* ja *Numen, International review for the history of religions*. Yleisteologisista lehdistä luetuimpia olivat *Journal of the American Academy of Religion* sekä *Harvard Theological Review*.

Tavoitteena on, että kirjaston lehtikokoelma olisi mahdollisimman kattava. Lehdet ovat kuitenkin kallis menoerä, eikä ole mahdollista tilata lehtiä vain siltä varalta, että joku ehkä joskus sattuu lehteä tarvitsemaan. Kyselyn pohjalta laadin listan vähiten luetuista lehdistä ja näiden lehtien kohtaloa käsiteltiin kirjastoneuvottelukunnassa. Lopulta kolmentoista lehden tilaus päätettiin lopettaa - muutama näistä on edelleen saatavissa verkossa ajantasaisena tai viiveellä.

Hankintaehdotuksia saatiin noin kolmekymmentä, joista lähes kolmasosa on jo saatavilla jostakin muusta Helsingin yliopiston kirjastosta tai elektronisesti. Hankintaehdotuksista päätettiin toteuttaa yksi toive.

Kirjastoneuvottelukunnassa pidettiin tärkeänä, että hankinnoissa keskitytään oman tieteenalan keskeisiin lehtiin. Joistakin ehdotuksista todettiin, että kokoelmissa on jo samantyyppisiä lehtiä.

Painettu vai elektroninen

Vastaajista 69 % ilmoitti lukevansa lehtiä pääasiassa painettuna. Myös mieluiten lehtensä painettuna lukisi enemmistö, 60 %. Painettu lehti näyttää pitävän pintansa. Kysymykseen, miten lehtiartikkelit saadaan käyttöön, vastaaja sai merkitä useamman vaihtoehdon. 58 vastaajaa ilmoitti saavansa lehdet käyttöön kirjaston lehtihyllystä. Omalta työkoneelta artikkelit sai käyttöönsä 32 ja kotikoneelta 39 vastaajaa.

Tietoa uusimmista lehtiartikkeleista saatiin selvästi eniten verkon kautta. Sen sijaan RSS-syöte, joka ilmoittaa tilaajalleen uusista artikkeleista automaattisesti, oli vastaajille vieras: vain yksi tutkija ja yksi opiskelija ilmoitti käyttävänsä RSS-syötettä. Kollegat oli toiseksi suosituin tapa saada tietoa uusista lehtiartikkeleista ja kolmantena tuli kirjasto.

Keskustakampuksen kirjastojen yhdistymisen vaikutukset jakoivat vastaajat kahteen leiriin. Suurin osa oli sitä mieltä, että muutto suurempaan yksikköön helpottaa tai ei vaikuta mitenkään lehtien käyttöön. ”Voi olla hyvä vain. Kun vietän välillä vaikka iltapäivän selaillen tiedelehtiä, voin saman tien katsella sekä teologisia että muita. Elektronisia lehtiä en juuri viitsi selailla”, kirjoittaa eräs tutkija. Monet olivat sitä mieltä, että muutto lisää elektronisten lehtien tarvetta ja käyttöä. Toiset näkivät muuton vähentävän lehtien seurantaa, koska ”enää ei tule pistäydyttyä kurkkaamaan uusimpia numeroita niin usein”.

Eteenpäin

Kyselyn perusteella kirjaston lehtivalikoima on koottu varsin hyvin. Kyselyn avulla saatiin suuntaa-antavia vinkkejä lehtien karsintaan. Näyttäisi siltä, että mitään todella tärkeää julkaisua ei kokoelmista puutu, koska yksikään hankintaehdotus ei saanut taakseen useita ehdottajia. Monet kiittelivät kyselyn informatiivisuutta, kuten esimerkiksi tutkija, joka kirjoittaa: ”Listassa oli useita sellaisia lehtiä, joihin minunkin kannattanee tutustua, mutta joita en ole tullut aiemmin huomanneeksi. Kiitos siis kyselystä!” Saatu palaute antoi kirjastolle aihetta miettiä, miten erityisesti elektronisista aineistoista voitaisiin tiedottaa paremmin.

Kysely yhdisti kirjaston lehtikyselytarpeen kirjastoalan opintoihini. Täydennän teologian maisterin opintojani kirjasto- ja tietopalvelualan erikoistumisopinnoilla Turun ammattikorkeakoulussa. Teen lehtikyselyn ja [Euroopan tiedesäätiön](#) arvioiman teologisten lehtien listan pohjalta lopputyöni.

Tarkempia kyselyn tuloksia voi katsella [teologisen tiedekunnan kirjaston kotisivulta \[pdf\]](#). Tuloksia on myös nähtävillä [kirjaston pienoisanäyttelyssä](#) sekä [Alma-uutisissa](#).

Teksti:

*Pirjo Rouvinen
Kirjastosihtööri
Teologisen tiedekunnan kirjasto*

Kuvat:

*Jussi Omaheimo
Verkkotoimittaja
Opiskelijakirjasto
puh. 191 24040
jussi.omaheimo [at] helsinki.fi*